



ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vrăcu nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro



Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 13786/3 JUN. 2022...

Doamnei Coste Mădăraș Alina
Director General
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului MARAMUREȘ
Baia Mare, strada Banatului nr. 1
Fax: 0262-228.322; E-mail: office@dgaspcmm.ro

RECOMANDAREA

Nr. 49 din 3 JUN. 2022 2022

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

Avocatului Poporului, Biroul teritorial Cluj-Napoca s-a sesizat din oficiu cu privire la o posibilă încălcare a prevederilor art. 49 din Constituția României, în vederea **analizării fenomenului violenței fizice asupra copiilor, în familie, la nivelul județului Maramureș.**

Deși de multe ori invizibilă, violența împotriva copiilor este un fenomen din ce în ce mai răspândit în România, unele forme de violență au crescut ca intensitate, iar altele sunt trecute cu vederea sau luate drept manifestări ale normalității.

În vederea analizării fenomenului violenței fizice asupra copiilor, în familie, la nivelul județului Sălaj, Avocatul Poporului- Biroul teritorial Cluj Napoca- domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului, a solicitat date de la **Inspectoratul de Poliție Județean Maramureș și de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș.**

Cadrul legal incident în speță se circumscrie și dispozițiilor cuprinse în:

- Art. 49 din Constituția României, republicată privind protecția copiilor și a tinerilor.
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată;
- Hotărârea de Guvern nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal;
- Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în

situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârea 691/2015 pentru aprobarea Procedurii de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia, precum și pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și a modelului standard al documentelor elaborate de către acestea, cu modificările și completările ulterioare;¹

Concluzii:

Convenția privind drepturile copilului reprezintă principalul argument juridic și instrumentul esențial de campanie pentru promovarea interdicției violenței asupra copiilor, în special cu privire la pedeapsa corporală ori metodele umilitoare de corecție utilizate pe scara largă de părinți. Prin ratificarea Convenției, statele se obligă astfel să ia ”toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare, în vederea protejării copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.”

În acest context Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare este un adevărat cod al copilului și familiei, care a asimilat, prin dispozițiile sale lipsite de ambiguitate, dreptul natural, inerent, al copilului de a nu fi supus suferințelor fizice și emoționale prin neglijență ori prin acțiuni luate în procesul îngrijirii, educației și dezvoltării lui.

Cu toate acestea, situațiile de risc care ajung în atenția autorităților reprezintă efectul toleranței pentru agresiunile percepute subiectiv mai puțin grave. Ele constituie în fapt consecința finală a unui proces de intensificare a violenței, care începe cu episoade de pedepsire corporală a copilului, iar

¹ Art. 14

(1) Coordonarea și îndrumarea metodologică a activității serviciului public de asistență socială, în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, sunt asigurate de direcția generală de asistență socială și protecția copilului de la nivel județean.

(2) În vederea îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la alin. (1), direcția generală de asistență socială și protecția copilului desemnează asistenți sociali responsabili cu menținerea legăturii cu serviciul public de asistență socială. Un asistent social poate fi responsabil cu coordonarea și îndrumarea metodologică a activității mai multor servicii publice de asistență socială în domeniul protecției și promovării drepturilor copiilor. Direcția generală de asistență socială și protecția copilului poate înființa compartimente specializate în coordonarea și îndrumarea metodologică a activității serviciului public de asistență socială.

Art. 15

Persoanele desemnate în condițiile art. 14 alin. (2) îndeplinesc următoarele atribuții principale:

- a) organizează întâlniri trimestriale între angajații direcției generale de asistență socială și protecția copilului și asistenții sociali de la nivelul serviciului public de asistență socială;
- b) furnizează serviciului public de asistență socială informații cu privire la atribuțiile, organigrama direcției generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile organizate la nivelul direcției, persoanele responsabile cu coordonarea activității de la nivel local și datele de contact ale acestora;
- c) asigură legătura dintre serviciul public de asistență socială și celelalte compartimente ale direcției generale de asistență socială și protecția copilului;
- d) îndrumă metodologic reprezentanții serviciului public de asistență socială de la nivel local în activitatea lor curentă de identificare și evaluare a copilului și familiei acestuia, precum și în activitatea de planificare și monitorizare a intervenției. În acest sens fiecare responsabil efectuează trimestrial cel puțin o deplasare în fiecare unitate administrativ-teritorială;
- e) pot însoți reprezentantul serviciului public de asistență socială de la nivel local, la solicitarea expresă și temeinic motivată a acestuia, la efectuarea vizitelor în teren, atunci când situația o impune;
- f) facilitează colaborarea între serviciile publice de asistență socială, precum și cu organizațiile neguvernamentale care funcționează la nivelul județului;
- g) asigură îndrumare metodologică serviciilor publice de asistență socială, la cererea acestora, în elaborarea strategiilor locale de dezvoltare, în scrierea de proiecte, precum și în orice altă activitate care vizează prevenirea separării copilului de părinți;
- h) sprijină conducerea serviciului public de asistență socială în activitatea de identificare a nevoilor de formare continuă a personalului.

colaborarea între direcțiile/serviciile/compartimentele/persoanele cu atribuții de asistență socială din cadrul primăriei și comunitate, este încă deficitară.

Rolul acestora este încă perceput de comunitate ca fiind unul pasiv, fără a avea în vedere multitudinea obligațiilor ce le revin în protecția și promovarea drepturilor copilului.

Pornind de la prevederile art. 49 din Constituție, conform cărora copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor, continuând cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, ale cărei reglementări se aliniază standardelor internaționale, subliniem faptul că particularitățile vieții copilului implică respectarea unor principii și valori de către persoanele care sunt responsabile cu creșterea, îngrijirea, protecția și educarea lui.

Ca atare, profesioniștii care intervin în situații de violență asupra copilului și de violență în familie trebuie să-și exercite atribuțiile cu respectarea interesului superior al copilului în toate acțiunile și deciziile care îl privesc pe acesta, prin munca în echipă multidisciplinară, în rețea interinstituțională, în parteneriat cu familia și prin asigurarea unei intervenții unitare și specializate pentru copil și/sau adultul victimă, presupusul făptuitor/agresor din cadrul familiei;

În ceea ce privește situația de cazurilor de violență asupra copiilor înregistrate la nivelul județului Maramureș, se pot desprinde următoarele:

La nivelul Inspectoratului de Poliție Județean, în ultimele 12 luni au fost înregistrate un număr de 32 dosare penale care au avut ca subiect copiii, victime ale violenței. Pe de altă parte, la nivelul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș, au fost raportate/înregistrate, în ultimele 12 luni un număr de 8 cazuri care au avut ca subiect minori, victime ale violenței.

Conform *Studiului privind incidența violenței asupra copiilor* elaborat, în anul 2021, de către organizația Salvați Copiii, procentul copiilor victime ale abuzurilor fizice s-a redus, de la 84% în 2001 la 46% în 2020.

De asemenea studiul relevă următoarele cauze pentru care copiii sunt neglijați sau abuzați în unele familii:

Sărăcia – 68%; Promiscuitatea (alcoolism, droguri etc.) – 63%; *Lipsa sprijinului din partea statului pentru familiile cu probleme* -41%; Numărul mare de copii nedoriți -40%; *Lipsa de informare a părinților privind creșterea și educația copiilor* -25%; Servicii insuficiente pentru creșterea și educarea copiilor -20%; Necunoașterea legislației - 2%; Altele: ereditatea/ bolile psihice -0 %.

O altă cauză care poate fi adăugată este dată de nivelul de toleranță al opiniei publice față de faptele de violență domestică care se menține încă la cote destul de ridicate, deși au fost și sunt derulate numeroase campanii și acțiuni în ultimii ani, în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice.

Peste acestea se adaugă, în unele cazuri și nivelul scăzut de implicare al reprezentanților autorităților administrației publice locale și ai membrilor comunităților, precum și dialogul deficitar la nivelul comunităților.

Astfel, este greu de crezut că la nivelul unui întreg județ, de-a lungul unei perioade de 12 luni, să existe doar câteva cazuri de violență asupra minorilor.

Mai degrabă, cazurile de violență sunt rareori raportate autorităților, serviciile pentru victime sunt limitate, părinții nu au cunoștințele și abilitățile necesare pentru a-și educa copiii într-o manieră pozitivă, cazurile nu sunt identificate la timp, nu sunt raportate și pentru soluționarea acestora, nu întotdeauna sunt folosite toate mijloacele și resursele necesare.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, va dispune măsurile necesare pentru:

- a) Analizarea demersurilor efective realizate în activitatea de prevenire și combatere a violenței domestice față de copii, la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale, în cadrul întâlnirilor semestriale organizate, în anul 2022, între asistenții sociali din cadrul direcției și asistenții sociali de la nivelul direcțiilor/serviciilor/ compartimentelor de asistență socială;
- b) Îndrumarea direcțiilor/serviciilor/compartimentelor publice de asistență socială de la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale din județ în sensul implicării active a structurii comunitare consultative în identificarea soluțiilor și investigarea nevoilor comunității în domeniul prevenirii violenței domestice față de copii;
- c) Prelucrarea dispozițiilor legale cuprinse Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 49/2011, cu accent pe rolul direcțiilor/serviciilor/compartimentelor publice/persoanelor cu atribuții de asistență socială în cadrul procesului de semnalare și evaluare a situațiilor de violență domestică față de copii.

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș, va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

